

From: [REDACTED]@gov.wales
To: [Mona Offshore Wind Project](#)
Subject: FW: EG / FYI: Mona Offshore Wind Farm (Deadline 5) - The Examining Authority's further written questions (ExQ2) - Issued on 19.11.24 – Welsh Government Response
Date: 04 December 2024 16:34:57
Attachments: [REDACTED]

You don't often get email from [REDACTED]@gov.wales. [Learn why this is important](#)

Good afternoon / Prynhawn da,

Would it be possible to confirm receipt of the below email please? I have received an undelivered message which Microsoft suggests could be due to aggressive spam filters

Diolch / Thanks

Alun

[REDACTED]
Yr Is-adran Physgodfeydd / Fisheries Division

Llywodraeth Cymru / Welsh Government

Ffôn / Tel: 03000259230

Patrwm gweithio: Ll-M-M-l-x / Work pattern: M-T-W-T-x

Hapus i gyfathrebu'n Saesneg neu yn y Gymraeg/Happy to communicate in English or Welsh

From: Mortimer, Alun (LGHCRA - Environment & Marine - Marine & Fisheries)

[REDACTED]@gov.wales>

Sent: 03 December 2024 16:19

To: monaoffshorewindproject@planninginpectorate.gov.uk

Cc: [REDACTED] (LGHCRA - Environment & Marine - Marine & Fisheries)

[REDACTED]@gov.wales>; [REDACTED] (LGHCRA - Environment & Marine - Marine & Fisheries) [REDACTED]@gov.wales>; [REDACTED] (EET - Energy Directorate - Decarbonisation & Energy) [REDACTED]@gov.wales>; [REDACTED] (EET - Business and Regions - North Wales Region) [REDACTED]@gov.wales>; Gov. Business - CRO North / Busnes y Llyw. - PSRh y Gogledd <GovernmentBusiness-CRONorth@gov.wales>; Chief Regional Officer North-Prif Swyddog Rhanbarthol y Gogledd <ChiefRegionalOfficerNorth@gov.wales>

Subject: FW: EG / FYI: Mona Offshore Wind Farm (Deadline 5) - The Examining Authority's further written questions (ExQ2) - Issued on 19.11.24 – Welsh Government Response

<p>Annwyl syr / madam,</p> <p>Gwelwch ynghlwm cyflwyniad ynglyn a cais cynllunio Fferm Gwynt Alltraeth Mona gan tim polisi pysgodfeuydd Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae hyn yn ychwanegol i'r cyflwyniad y cyfeirir ato isod.</p> <p>Yn gywir,</p>	<p>Dear sir / madam,</p> <p>Please see the attached submission regarding the Mona Offshore Wind Farm planning application from the Welsh Government fisheries policy team.</p> <p>This is in addition to the submission referred to below.</p> <p>Sincerely,</p>
--	--

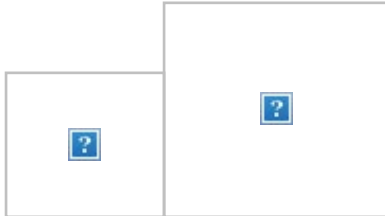

Yr Is-adran Physgodfeuydd / Fisheries Division

Llywodraeth Cymru / Welsh Government

Ffôn / Tel: 03000259230

Patrwm gweithio: Ll-M-M-l-x / Work pattern: M-T-W-T-x

Hapus i gyfathrebu'n Saesneg neu yn y Gymraeg/Happy to communicate in English or Welsh

From: Chief Regional Officer North-Prif Swyddog Rhanbarthol y Gogledd

Sent: 03 December 2024 13:38

To: Mona Offshore Wind Project

<MonaOffshoreWindProject@planninginspectorate.gov.uk>

Cc: Chief Regional Officer North-Prif Swyddog Rhanbarthol y Gogledd

<ChiefRegionalOfficerNorth@gov.wales>

Subject: (L) SENT: Mona Offshore Wind Farm (Deadline 5) - The Examining Authority's further written questions (ExQ2) - Issued on 19.11.24 – Welsh Government Response

P'nawn Da

Please find attached the Welsh Government's response to Deadline 5.

Grateful if you could acknowledge receipt.

Diolch

Sharon

Swyddog Gweithrediadau a Busnes y Llywodraeth Busnes a Rhanbarth - Gogledd Cymru Grŵp Economi, Ynni a Thrafnidiaeth (EYT) Llywodraeth Cymru Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno, Conwy LL31 9RZ	Government Business and Operations Executive Business and Regions – North Wales Economy, Energy and Transport Group (EET) Welsh Government Sarn Mynach, Llandudno Junction, Conwy LL31 9RZ
---	--

Sganiwyd y neges hon am bob feirws hysbys wrth iddi adael Llywodraeth Cymru. Mae Llywodraeth Cymru yn cymryd o ddifrif yr angen i ddiogelu eich data. Os cysylltwch â Llywodraeth Cymru, mae ein [hysbysiad preifatrwydd](#) yn esbonio sut rydym yn defnyddio eich gwybodaeth a sut rydym yn diogelu eich preifatrwydd. Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn anfon ateb yn Gymraeg i ohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. ----- On leaving the Welsh Government this email was scanned for all known viruses. The Welsh Government takes the protection of your data seriously. If you contact the Welsh Government then our [Privacy Notice](#) explains how we use your information and the ways in which we protect your privacy. We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cais gan Mona Offshore Wind Limited ar gyfer Mona Offshore Wind Farm

**Cwestiynau a cheisiadau ysgrifenedig yr Awdurdod Archwilio am wybodaeth
(ExQ2) Cyhoeddwyd ar 19 Tachwedd 2024**

Anfonwyd at: / Sent to: monaoffshorewindproject@planninginpectorate.gov.uk

03 Rhagfyr / December 2024

Annwyl Arolygiaeth Gynllunio,

Yn ddiweddar, daeth tîm polisi pysgodfeydd Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o'r ymgynghoriadau ynghylch datblygiad gwynt alltraeth Mona ac effeithiau posibl yr arae ar stociau pysgod a physgodfeydd ym Môr Gogledd Iwerddon.

Ar ôl adolygu'r dogfennau cynllunio, y sylwadau a'r ymatebion, mae swyddogion polisi pysgodfeydd yn gofyn i'r pwyntiau canlynol gael eu hystyried wrth benderfynu ar liniaru rhesymol ar gyfer effeithiau adeiladu'r Mona Array.

Mae'n debygol y bydd datblygiad Mona Array yn cael effaith ar rywogaethau amrywiol a'u cynefinoedd. Mae swyddogion yn nodi y bydd y Mona Array arfaethedig wedi'i leoli mewn ardal silio a meithrinfeydd pwysig i leden frech (plaice) a lleden chwithig (sole). Nid yw'n ymddangos bod y Datganiad Amgylcheddol yn ystyried effaith bosibl y gwaith o adeiladu a gweithredu'r arae i'r rhywogaethau masnachol hyn. Os bydd effaith ar y stociau hyn, mae'n debyg bydd yna effaith cysylltiol i bysgota masnachol ym Môr Iwerddon yn ehangach. Efallai y bydd yr ymgeisydd am ailystyried hyn wrth ddylunio lliniaru ar gyfer effeithiau'r prosiect ar ddefnyddwyr morol presennol.

Mae Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio ar gyflawni cynllun rheoli pysgodfeydd (FMP) cregyn bylchog (king scallop). Dau o'r pysgodfeydd masnachol allweddol sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y prosiect yw cregyn bylchog a chregyn y frenhines oherwydd lleoliad yr arae arfaethedig a bioleg y rhywogaeth.

Mae Cyfrol 2, Pennod 3: Ecoleg pysgod a physgod cregyn a Chyfrol 6, Atodiad 3.1: Pysgod a physgod cregyn Adroddiad Technegol y Datganiad Amgylcheddol yn dangos rhywfaint o ystyriaeth o fioleg cregyn bylchog ac ymatebion posibl i aflonyddwch cynefin. Fodd bynnag, nid yw'n glir bod astudiaethau o feysydd eraill yn uniongyrchol berthnasol i'r cregyn bylchog yn ardal yr arae. Mae swyddogion yn deall bod twf cregyn bylchog a chyfraddau gwasgaru yn amrywio yn ôl gwahaniaethau mewn cynefinoedd, ecosystemau, tymheredd dŵr, golau a cherynt chefnforol. Mae recriwtio i'r bysgodfa hefyd yn dibynnu ar ddwysrwydd poblogaeth ac agosrwydd cregyn bylchog silio.

Os daw cregyn bylchog yn fwy gwasgaredig o ganlyniad i'r cyfnod adeiladu, ni ddylid cymryd yn ganiataol y byddai'r cyfraddau twf cyn-aflonyddwch a'r cyfraddau

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ailgyflenwi stoc yr un fath. Nid yw'r dystiolaeth a ystyriwyd wrth asesu effaith adeiladu a phresenoldeb hir-dymor yr arae i gyd yn benodol i'r lleoliad hwn. O ganlyniad, mae'n ymddangos bod y casgliadau ynghylch yr effaith ar stociau cregyn bylchog yn or-obeithiol, sy'n bwrw amheuaeth ar asesu lliniaru rhesymol i fusnesau y bydd eu hincwm yn cael ei effeithio.

Mae'r parth lliniaru cregyn bylchog, 1400m rhwng tyrbinau a lleihau peryglon rhwygo ar gyfer carthu yn lliniariad i'w croesawu gan bysgotwyr. Mae'n annhebygol, fodd bynnag, y gallai unrhyw un ragweld union effaith yr aflonyddwch ag achosir gan adeiladu'r arae ac felly gallai'r ymgeisydd ymrwymo i ddull mwy deinamig ac adweithiol o liniaru trwy gydol oes y prosiect.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn deall bod gan academyddion Prifysgol Bangor ddata arolygon dros sawl blwyddyn ond nad ydynt wedi cael eu comisiynu na chael adnoddau annibynnol i ddadansoddi'r data sydd ar gael. Gallai dadansoddiad o'r data hwn roi mwy o hyder yn y stociau cregyn bylchog statws presennol yn yr ardal ac effaith bosibl y byddai'r gwaith adeiladu arae yn ei chael ar stociau cregyn bylchog yn ardal Mona Array arfaethedig ac o'i chwmpas gan y byddai hyn yn benodol i leoliad.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd yn nodi y byddai monitro stociau cregyn bylchog ymhellach yn ardal arfaethedig Mona Array yn rhoi gwell syniad a fyddai stociau yn gwella ar ôl eu hadeiladu. Gallai'r wybodaeth lywio mesurau lliniaru ymatebol ar ôl eu hadeiladu.

Hyd yn oed os yw'r tybiaethau yn yr adroddiadau yn gywir ac mae poblogaethau cregyn bylchog yn gwella "o fewn nifer fach o flynyddoedd" (para 3.9.2.2.20 ES Cyfrol 2, Pennod 3), os nad oes gan gaptiniaid llongau pysgota hyder yn ddiogelwch carthu neu dreillio yn yr ardal arae bydd eu bywoliaeth yn cael ei effeithio. Mae'r swyddog cyswllt pysgodfeydd yn ychwanegiad i'w groesawu i'r prosiect a bydd yn allweddol i ymgysylltu â physgotwyr ac yn hanfodol i weithredu ar unrhyw bryderon i sicrhau y gellir parhau i bysgota'r ardal yn ddiogel.

Mae Ffederasiwn Cenedlaethol Sefydliadau'r Pysgotwyr (NFFO), Cymdeithas Pysgotwyr Cymru (WFA), Ffederasiwn Pysgotwyr Albanaid, Scottish Whitefish Producers Association Limited, West Coast Sea Products Ltd wedi codi pryderon am y fethodoleg ar gyfer asesu effaith adeiladu Arae Mona ar eu busnesau. Mae rhanddeiliaid Cymraeg wedi codi pryderon tebyg gyda swyddogion Llywodraeth Cymru. Yng Nghyfrol 2, Pennod 6: Pysgodfeydd masnachol y Datganiad Amgylcheddol, ymddengys mai'r ffocws oedd dal data yn hytrach na data economaidd y busnesau pysgota yr effeithir arnynt yn debygol. Nid yw'n ymddangos bod effeithiau dadleoli neu gostau addasu i bysgodfeydd eraill wedi'u modelu fel rhan o'r dadansoddiad chwaith. Felly, mae'n ddealladwy bod rhanddeiliaid wedi mynegi diffyg hyder yn yr asesiadau hyn o effaith.

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae economeg pysgota môr yn gymhleth. Mae'n anodd rhagweld effaith newidiadau i newidynnau mewn amgylchiadau arferol ar lefel micro neu facro. Mae hefyd yn anodd mesur achosiad mewn amgylchedd economaidd mor ddeinamig. Gallai camau rhesymol fod i fonitro effaith costau ac incwm busnesau sy'n gweithredu yn ac o amgylch ardal yr arae ac ymrwymo i liniaru pwrpasol ar gyfer costau neu ostyngiadau cynyddol yn ddiweddarach. Fel arall, gallai fod cytundeb i gefnogi pysgotwyr i addasu i bysgodfeuydd, ardaloedd pysgota neu ddyframaeth eraill am gyfnod rhesymol.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn argymhell bod yr ymgeisydd yn ystyried:

- Comisiynu dadansoddiad o'r data arolwg sydd ar gael a allai fod yn ddigonol i gasglu statws sylfaenol stociau bras cregyn bylchog yn yr ardal ddatblygu arfaethedig. Mae swyddogion yn argymhell bod yr ymgeisydd yn mynd i Ysgol Gwyddorau Eigion Prifysgol Bangor i ystyried y dystiolaeth sydd ar gael.
- Comisiynu rhaglen fonitro i gasglu tystiolaeth o effaith adeiladu ar stociau cregyn bylchog yn ac o amgylch y Mona Array arfaethedig.
- Mae cysylltu â physgotwyr i sicrhau bod yr holl gamau posibl yn cael eu cymryd yn rhoi hyder i bysgotwyr y bydd yn ddiogel parhau i bysgota'r ardal rhwng tyrbinau gwynt ac yn y parth lliniaru cregyn bylchog. Efallai y bydd angen mapio peryglon rhwygo ar wely'r môr gan orchuddio ceblau a rhannu hyn gyda physgotwyr.
- Monitro'r effaith barhaus ar fusnesau pysgota sy'n gweithredu yn, ac o amgylch, yr arae ac ystyried mesurau lliniaru rhesymol yn seiliedig ar dystiolaeth.
- Os oes cyfleoedd i leoli dyframaeth yn ardal Mona Array a pha gymorth y gellid ei ddarparu i fusnesau pysgota arallgyfeirio fel lliniaru ar gyfer colli gofod pysgota morol.

Gellir cymryd rhagdybiaethau ynghylch effeithiau posibl, a phenderfyniadau ar liniaru teg i'r rhai yr effeithir arnynt gan y datblygiad yn rhesymol ar sail tystiolaeth berthnasol. Byddai'r gweithgareddau uchod yn cynnwys costau i'r ymgeisydd ond byddent yn fach o'u cymharu â'r gyllideb gyffredinol debygol ar gyfer y prosiect ac mae ganddynt fanteision anghymesur o fawr o ran deall effeithiau datblygiadau morol mawr yn well a chefnogi'r rhai yr effeithir arnynt i addasu.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn hapus i gysylltu â nhw am ragor o wybodaeth neu fanylion ar fisheries@gov.wales.

Yn gywir,

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

**Yr Is-adran Physgodfeydd
Fisheries Division**

**Llywodraeth Cymru
Welsh Government**

**Rheolwr Polisi Pysgodfeydd
Is-adran Pysgodfeydd
Llywodraeth Cymru**

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Sarn Mynach, Cyffordd
Llandudno / Llandudno
Junction, Conwy LL31 9RZ

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First
Point of Contact
Centre: Fisheries@gov.wales

Application by Mona Offshore Wind Limited for Mona Offshore Wind Farm

**The Examining Authority's written questions and requests for information
(ExQ2) Issued on 19 November 2024**

Anfonwyd at: / Sent to: monaoffshorewindproject@planninginpectorate.gov.uk

03 Rhagfyr / December 2024

Dear Planning Inspectorate,

The Welsh Government's fisheries policy team recently became aware of the consultations regarding the Mona offshore wind development and the potential effects of the array on fish stocks and fisheries in the north Irish Sea.

Having reviewed the planning documentation, representations and responses, fisheries policy officials ask that the following points be considered in deciding reasonable mitigation for impacts of the construction of the Mona Array.

The Mona Array development is likely to have an impact on various species and their habitats. Officials note that the proposed Mona Array will be situated in important plaice and sole spawning and nursery grounds. The Environmental Statement does not appear to consider the potential impact of the Array construction and operation to these commercial species. If there is an impact on these stocks, there will be a likely knock-on effect to commercial fishing in the wider Irish Sea. The applicant may wish to reconsider this in designing mitigation for the impacts of the project on existing marine users.

The Welsh Government is focused on delivering the king scallop fishery management plan (FMP). Two of the key commercial fisheries which are likely to be impacted by the project are king and queen scallop due to the location of the proposed Array and the biology of the species.

Volume 2, Chapter 3: Fish and shellfish ecology and Volume 6, Annex 3.1: Fish and Shellfish Ecology Technical Report of the Environmental Statement do show some consideration of scallop biology and potential responses to habitat disturbance. It is not clear, however, that studies of other areas are directly applicable to the scallops in the array area. Officials understand that scallop growth and dispersal rates vary according to differences in habitat, ecosystems, water temperature, light and ocean currents. Recruitment to the fishery also depends on population densities and proximity of spawning scallop.

If scallops become more dispersed as a result of the construction phase, it should not be assumed that the pre-disturbance growth rates and stock replenishment rates would be the same. The evidence considered in assessing the impact of the construction and long-term presence of the Array is not all specific to this location. Consequently, the conclusions regarding the impact on scallop stocks seem

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

overoptimistic which casts doubt on the assessment of reasonable mitigation for businesses whose income will be affected.

The scallop mitigation zone, 1400m spacing between turbines and minimising snagging hazards for dredging are welcome mitigations for fishers. It is unlikely, however, that anyone could predict the precise impact of the disturbance caused by construction of the array and as such the applicant could commit to a more dynamic and reactive approach to mitigation throughout the life of the project.

Welsh Government officials understand that Bangor University academics have survey data over several years but have not been commissioned or had independent resources to analyse the data that is available. Analysis of this data could give greater confidence in the current status scallop stocks in the area and the potential impact of the array construction would have on scallop stocks in and around the proposed Mona Array area as this would be location specific.

Welsh Government officials also note that further monitoring of scallop stocks in and around the proposed Mona Array area would give a better indication of whether stocks recover following construction. The information could inform responsive mitigation measures post-construction.

Even if the assumptions in the reports are correct and scallop populations recover “within a small number of years” (para 3.9.2.20 ES Volume 2, Chapter 3), if skippers of fishing vessels do not have confidence in the safety of dredging or trawling in the array area their livelihoods will be impacted. The fishery liaison officer is a welcome addition to the project and will be key to engaging with fishers and crucially acting on any concerns to ensure the area can continue to be fished safely.

The National Federation of Fisherman’s Organisations (NFFO), Welsh Fisherman’s Association (WFA), Scottish Fishermen’s Federation, Scottish Whitefish Producers Association Limited, West Coast Sea Products Ltd have raised concerns about the methodology for assessing impact of the construction of the Mona Array on their businesses. Welsh stakeholders have raised similar concerns with Welsh Government officials. In Volume 2, Chapter 6: Commercial fisheries of the Environmental Statement, the focus seems to have been catch data rather than economic data of the likely affected fishing businesses. It does not appear that displacement effects or costs of adaptation to other fisheries has been modelled as part of the analysis either. It is therefore understandable that stakeholders have expressed low confidence in these assessments of impact.

The economics of sea fishing is complex. It is difficult to predict the impact of changes to variables in normal circumstances on a micro or macro level. It is also difficult to measure causation in such a dynamic economic environment. A reasonable course of action could be to monitor the impact to the costs and incomes of businesses operating in and around the Array area and commit to bespoke mitigation for consequential increased costs or reductions later. Alternatively, there

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

could be an agreement to support fishers to adapt to other fisheries, fishing areas or aquaculture for a reasonable period.

Welsh Government officials recommend the applicant considers:

- Commissioning an analysis of the available survey data which may be adequate to infer an approximate baseline status of scallop stocks in the proposed development area. Officials recommend the applicant approach Bangor University's School of Ocean Sciences to consider available evidence.
- Commissioning a monitoring programme to gather evidence of the impact of construction on scallop stocks in and around the proposed Mona Array.
- Liaising with fishers to ensure all possible actions are taken give fishers confidence that it will be safe to continue to fish the area between wind turbines and in the scallop mitigation zone. It may be necessary to map snagging hazards on the seafloor covering cabling and share this with fishers.
- Monitoring the ongoing impact on fishing businesses operating in and around the Array and consider reasonable mitigations based on evidence.
- Whether there are opportunities for the colocation of aquaculture in the Mona Array area and what support could be provided to fishing businesses to diversify as mitigation for loss of marine fishing space.

Assumptions about potential impacts, and decisions on fair mitigations for those affected by the development can only reasonably be taken on the basis of relevant evidence. The activities above would involve costs to the applicant but they would be small in comparison to the likely overall budget for the project and have disproportionately large benefits in better understanding the impacts of large marine developments and supporting those affected to adapt.

Welsh Government officials are happy to be contacted for further information or detail on fisheries@gov.wales.

Yours sincerely,

Fisheries Policy Manager
Fisheries Division
Welsh Government

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.